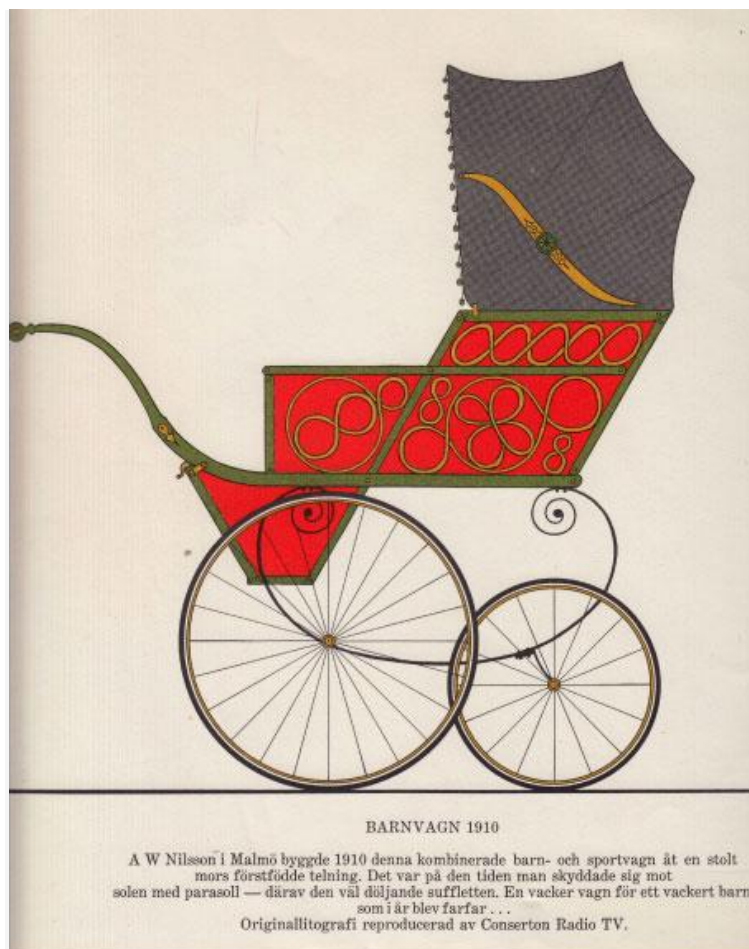

Nyheter från Radiomuseet

Nr 155, 1 december 2021

Teknik och kultur i gemenskap

Denna bild är en reklambild för Conserton Radio! Min fru hittade bilden, fint inramad och ca 30 cm bred, på en loppmarknad. Eftersom barnvagnsfabrikören A.W. Nilsson (1856-1927) var min mormors far, så köpte hon genast bilden.

Varför gjorde Conserton en reklambild som inte ens har en radio med och där dessutom namnet Conserton bara står väldigt diskret längst ner?

Barnvagnen är från 1910 och när jag tittar i A.W. Nilssons jubileumsskrift som gavs ut vid vårt familjeföretags 100-årsjubileum 1955, så har man tydligen ritat av en vagn som A.W. Nilsson tillverkade just år 1910. Det som är lite märkligt är den kraftigt röda färgen som nog är ett tillägg för att få en lite effektfullare bild.

Consertons radioapparater är, vad jag kunnat hitta på internet, inte så gamla utan började tillverkas 1927 av firma Stern & Stern som i sin tur grundats 1922. Conserton, som först stavades Concerton, övertogs på 1930-talet av Philips. Det finns ingen uppgift om när bilden är tryckt. Hur hänger nu det här ihop? Vet någon när och varför Conserton gjorde reklam med denna barnvagnsbild?

Klas Hyltén-Cavallius

Ode an die Freude - vilken glädje -vilken lycka!

Det är inte konstigt att sista satsen ur Beethoven 9 symfoni blivit hela Europas sång. Se på denna glädje och lycka den skapar hos människor när man gemensamt spelar och sjunger den i Nürnberg i Tyskland 2014.

Allt börjar med att en liten skolflicka tar fram sin flöjt och börjar spela temat. Strax tar en kontrabassist över och spelar samma tema. Sedan bara flödar det in musiker från alla håll med sina instrument och alla spelar och folket på torget sjunger. Lyckan är total!

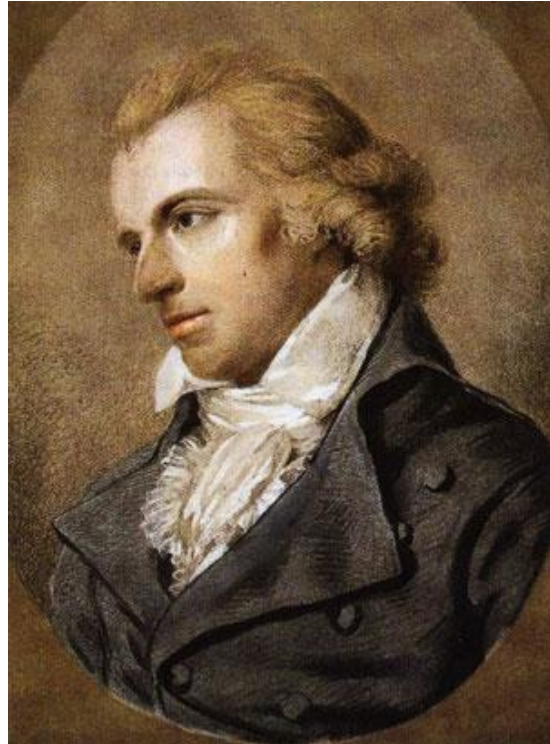
<https://www.youtube.com/watch?v=a23945btJYw&t=167s>

Ode an die Freude

1785

Freude, schöner Götterfunken,
Tochter aus Elysium,
Wir betreten feuertrunken,
Himmlische, dein Heiligthum!
Deine Zauber binden wieder
Was die Mode streng geteilt;
Alle Menschen werden Brüder,
Wo dein sanfter Flügel weilt.

Friedrich Schiller 1759-1805

Grattis Jeanette

Bild: Lennart Nilsson

Varma gratulationer till vår kära ordförande Jeanette Nilsson på hennes 80-års-dag den 22 oktober.

TV -uppgradering till MPEG4

Hittills har TV sänts i MPEG2 format men för att nu kunna sända flera program i med HD-upplösning över marknätet har man uppdaterat tekniken till MPEG-4 format och tagit bort alla sändningar i MPEG2 över marknätet i Sverige. Detta betyder att vi som har äldre TV-apparater och som skaffade digitalboxar 2006 när de analoga TV-sändningarna upphörde i Sverige, kan behöva byta digitalbox igen.

Allmän information hittar man här:

<https://www.mprt.se/medieutveckling-och-statistik/mediebloggen/2021/uppgraderingar-i-marknatet/>

I Wikipedia kan man få en grundlig redogörelse av utbyggnad digital TV i Sverige alltifrån nedsläckningen av det analoga nätet 2005-2007 vid införandet av MPEG2 fram till dagens MPEG4 som använder frekvensområdet 177,5-858 MHz.

https://sv.wikipedia.org/wiki/Marks%C3%A4nd_digital-TV_i_Sverige

MPEG= Moving Picture Expert Group har tagit fram komprimeringsteknik för bilder (jpeg) samt för ljud (MP3) och för film (MP4).

Lars Lindskog

Sista kryssningsfartyget i Göteborg hamn för i år 2021

Bild: Göran Jonsson

Välkommen

till vintermötet den 11 december

Vi träffas som tradition är till ett vintermöte även i år. Det blir lördagen den 11 december klockan 12 på Radiomuseet. Inledningsvis blir det som vanligt information om läget för Radiomuseet, pågående arbete och framtidsplaner. Därefter blir det trevlig samvaro med kaffe/the och goda smörgåsar, sedan föredrag och slutligen bjuder vi alla på glögg och mingel innan hemresan.

Vi vill gärna ha möjlighet att nå medlemmar som inte kan komma till Göteborg och har därför anskaffat en ny videoanläggning och hoppas att med bra bild och ljud kunna erbjuda en bra kontakt via zoom med mötet. Deltagare som vill följa mötet vi zoom uppmanas att sända namn och e-postadress till [info@ radiomuseet.se](mailto:info@radiomuseet.se). Vi sänder ut länken någon dag innan mötet.

Kommunikation i rymden

Efter samvaron håller Joakim Johansson från RUAG Space ett föredrag kring temat:

"Megabytes per sekund på fem ljussekunders avstånd – så skall James Webb-teleskopet kommunicera med Jorden"

Föredraget klockan 13 handlar om rymden. Vår medlem Joakim Johansson (SM6GPV) från RUAG Space kommer och berättar för oss om antenner för kommunikation i rymden, och då särskilt med bäring på rymdteleskopet *James Webb Space Telescope (JWST)* som skall skjutas upp nu i december.

Bakgrund

RUAG är en Schweizisk företagsgrupp som 2009 köpte SaabSpace och bildade RUAG Space AB i Sverige med huvudkontor i Göteborg. Man utvecklar och tillverkar datorer, antenner och mikrovågsteknik för satelliter och bärarketer.

Detta föredrag kommer medlemmar i Radiohistoriska Föreningen i Västsverige att kunna se och lyssna till i efterhand via Radiomuseets interna hemsida.

Adressen är:

www.radiomuseet.se/medlem

Grimeton

Meddelandet på FN-dagen den 24 oktober

Bild: Wikipedia

Parul Sharma, född 2 september 1975, är en svensk människorättsjurist och hållbarhetsexpert som har formulerat budskapet som sändes på årets FN-dag.

CQ CQ CQ DE SAQ SAQ SAQ

This is Grimeton radio station/SAQ in a transmission using the Alexanderson 200 kW alternator on 17.2 kHz.

From a human security perspective, long-term effects of climate change are as much of a security threat as war and armed conflict. Women and girls are particularly vulnerable to these threats, as for example with respect to sexual and gender-based violence.

The UN sustainability goals even referred to as Agenda 2030 gives us an opportunity to understand interlinkages and connections between humanity and climate, and for us to act accordingly.

Parul Sharma,
human rights lawyer and sustainability expert, Sweden

Signed: world heritage Grimeton radio station and the Alexander Grimeton friendship association.

See our website [www. https://alexander.n.se/](https://alexander.n.se/) for QSL info
DE SAQ SAQ SAQ @

Några tidningsklipp om telefoni

Jag har hela mitt vuxna liv sparat på tidningsurklipp av allehanda slag. Med tiden har jag dock fått gallra.

Nya Dagligt Allehanda 1885.06.06

Med tillgång till Kungliga Bibliotekets digitaliserade dagstidningar har jag roat mig med att studera tidningsannonser från början av 1800- talet

fram till sekelskiftet 1900. Det är spännande, en del insändare och små notiser skulle aldrig publiceras i dagens press

Idag är det också svårt att föreställa sig mängden av bluffannonser (finns väl idag också) hur allt går att sälja med fin inramning. Men en annons fastnade jag särskilt för i tidningen Nya Dagligt Allehanda från den 6 juni år 1885

Vid den här tiden var det nytt med telefon i Sverige i alla fall för gemene man. Allt fler linjer sattes upp och dagligen meddelades det i dagspressen att man kunnat dra en telefonlinje mellan olika städer. Avstånden blev längre och längre. Så sent som år 1889 sattes det upp en fast telefonlinje mellan Stockholm och Göteborg.

Nya Dagligt Allehanda 1885.07.08.

Jag skickade tidningsurklippen till Radiomuseet här i Göteborg vilket också är anledningen till denna lilla berättelse. Jag har i min hand den lilla handboken, i ganska dåligt skick (om man frågar mig). Men en mycket intressant läsning om hur man telefoneringens barndom skulle bära sig åt.

Enligt annonsen skulle handboken särskilt lämpa sig för befolkningen på landsbygden. Den beskrev hur telefonerna såg ut och de kunde användas. Men kanske borde man också skaffa sig en examen i teknik för att riktigt kunna ta del av all teknisk information.

Boken avslutas med en tabell rörande de järntrådar som borde anskaffas och med vilken grovlek för att få bästa möjliga effekt av samtalsöverföringen.

C. A. Nyströms Handbok i Telefoni, tryckt i Stockholm år 1885

Redan i början av boken i Kapitel 1 får man lära känna telefonens alla delar så att man enkelt skulle kunna använda den för att kunna ringa och ta emot samtal

Viktigt var förstås att stå på rätt avstånd och hålla munnen så när mikrofonen för att de som samtalande med varandra skulle kunna uppfatta allt man ville ha sagt

En illustrativ bild återger hur abonnenten skulle kunna åstadkomma de fulländade samtalet.

Nya Dagligt Allehanda 1885.12.02.

*Hur man enligt Nyströms Handbok
Bör tala i telefon för bästa resultat*

Efter att Konungen gett med sig (1865) beträffande lämpligheten att kvinnor skulle få rätt till statliga tjänster såsom telefonist, telegrafist och postkassörskor och då de flesta telefonbolag vid den tiden bedrevs i privat regi kunde utbildningar startas, men inte förrän omkring 1873.

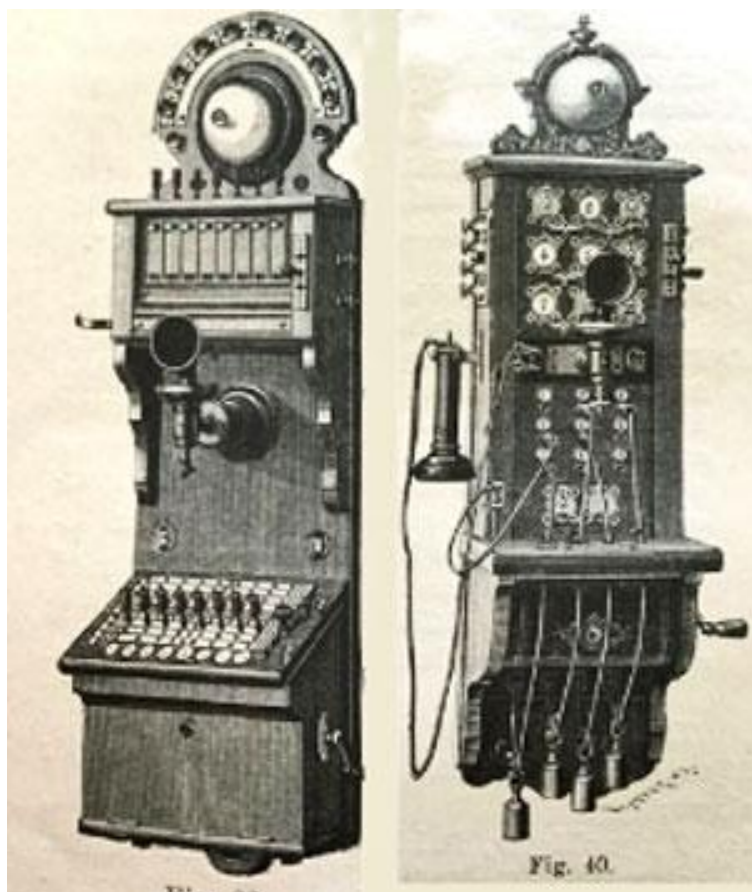
Aftonbladet 1884 12.01. bild 3

Redan år 1875 fanns det omkring 380 fast anställda kvinnliga telefonister och telegrafister runt om i landet vid de s k statstelegrafstationerna (sedermera Telegrafstyrelsen / Televerket)
Här är en liten blänkare från Aftonbladet från år 1884

Eftersom C. A. Nyströms Handbok i telefoni också var en tekniskt avancerad bok så fanns flera kapitel som handlade om telefonväxlar och dess funktion.

Nedan finns två bilder på två olika telefonväxlar från den tiden med olika funktion. I boken kan man också studera ritningar från dessa liksom från vanliga telefoner.

Men som sagt behövde man nog också vara teletekniker för att till fullo lära sig alla detaljer. Huvudsaken för abonnenten var nog att kunna komma i kontakt med en telefonist för att beställa ett samtal och för att kunna ta emot ett dylikt efter konstens alla regler

Växelapparat er för 7 och för 8 linjer tillverkade av Ericsson

Så sent som på 1970 – talet gick det inte att automatiskt ringa upp ett nummer i utlandet. Jag minns samtal jag skulle ringa bland annat till ett så rikt land som Saudiarabien. Då fick man först ringa till en utlandstelefonist och begära samtalet, sedan vänta mellan 2 och 4 timmar innan samtalet kunde kopplas fram. Alltid dålig linje. Likaså till Sri Lanka, även där fick man ta hänsyn till tidsskillnaden och beställa samtalet mitt i natten för att bli uppkopplat fram på förmiddagen.

Det var tider det, men det skulle varit roligt att vara med på de första äventyren med den nya tekniken. Alla hade inte råd med telefon. Jag har sett i gamla dokument att man kunde uppge ett nummer till någon affär, som sitt eget.

Jag läste i någon tidning att det fanns förslag på en särskild telefonkatalog för arbeterskor, de som saknade telefon, och de som saknade arbete men stod till arbetsmarknadens förfogande. Dessvärre blev det inget av det hela. Däremot startades flera privata arbetsbyråer som förmedlade tjänster. Arbetssökande som anmälde sig och arbetsgivare som sökte arbetskraft fick betala en liten avgift till byrån för dess arbete.

Göteborg i september 2021
Kristina Wennerlund Eriksson

Den intressanta bakgrunden

Telefonutvecklingen, som är bakgrunden till annonserna i Kristinas artikel, tog sin början 1876. Det året tog Alexander Graham Bell patent på telefonen i USA, och samma år startade Lars Magnus Ericsson sin firma LM Ericsson & Co. i Sverige. LM Ericsson hade efter bara några år telefoner som sin huvudinriktning.

Under det första decenniet utvecklades teknik och telefonnät i Sverige med hjälp av privata initiativ, genom att privata företag och andelsföreningar byggde upp egna lokala stadsnät med olika typ av utrustning som man kunde komma över.

Eftersom Kungliga Telegrafverket hade regeringens uppdrag att utveckla den trådbundna telegrafan, och telefonen innebar att man inte behövde skicka telegram, så försökte Telegrafverket att aktivt motarbeta utvecklingen av nya telefonnät. Det dröjde fram till 1888 innan det statliga verket på allvar började satsa på telefoni, och att börja köpa upp de olika lokala stadsnäten.

Dag Johansson

När BBC läste upp brev från Östtyskland

Denna intressanta dokumentärfilm berättar om hur förtvivlade människor i Östtyskland lyckas sända brev till BBC för att berätta om sin situation. Dessa brev lästest upp på fredagskvällarna i ett program som hette *Brev utan underskrift*. Programmet ingick i BBC utsändningar till Östtyskland. Dessa radioprogram finansierades via det brittiska utrikesdepartementet Foreign Office och sändes mellan 1957-72.

Senare raderade BBC allt sitt inspelade material men dessa program återfanns efter murens fall i STASIS arkiv i Östtyskland. Denna film innehåller mycket information, som vi inte hade en aning om och måste betraktas som ett ytterligt värdefullt och spännande tidsdokument väl värt att se.

Tipstack till Masse Andersson

<https://www.svtplay.se/video/24193606/livet-bakom-muren?id=jXY39Yr>

Vad är rumsligt ljud?

Apple Music lanserar begreppet rumsligt ljud utan förluster. Vad är det? Det jag känner till är begrepp som high fidelity, 2 och 4-kanalsstereo samt inspelning via mikrofoner monterade inne i ett s.k. kunstkopf, dvs den teknik som Kjell Stensson en gång presenterade i Sveriges radio och som förutsatte att lyssnaren hade hörlurar på sig.

Detta var ett försök att sätta människan huvud i mitten där ljudet fångades upp.

Beskrivning och några inspelade exempel på den tekniken finns in Nyheter från Radiomuseet nr 109 från februari 2018, som man finner här:

<http://radiomuseet.se/databas/web/ext/nfr/nfr.php?Nr=109>

Det nya idag är att man vill ge lyssnaren möjlighet att få fram denna effekt utan att använda hörlurar. Man har i stället högtalare som riktas upp mot taket i rummet. Ljudet kommer då att spridas i rummet och lyssnaren kan få upplevelsen att befinna sig i centrum. Apple presenterar sitt ljudprojekt här:

<https://apple.com/se/apple-music>

I presentationen nedan ingår länkar till exempel på olika musikgenrer som pop, folkmusik m.m. Jag hittade en fil med klassisk musik som mest innehåller välljudande toner från olika soloinstrument. När man lyssnar på piano så upplever man sig befinna sig mitt inne i instrumentet

<https://music.apple.com/us/playlist/classical-concentration/pl.cf8514b686374fadbe6807a6339dfd89>

Låt oss tillsammans utveckla dessa tankar vidare. Skriv några rader och berätta om hur du upplever ditt musiklyssnande. Välkommen!

Lars Lindskog

Debatt

Radiomuseets framtid

Styrelsen har tillsatt en framtidsgrupp med uppgift att diskutera hur man skall driva verksamheten på Radiomuseet i Göteborg vidare i framtiden.

Bakgrunden är att vår hyresvärd Älvstranden AB har erbjudit ett företag i Stockholm vid namn Atrium Ljungberg AB att köpa vår fastighet. A-L är intresserad av detta under förutsättning av att kommunen beslutar om ändring av detaljplanen för området som idag är ett industriområde. Planen är då att övertagandet skall ske under år 2024.

Om affären går igenom kan detta innebära att Radiomuseet, som idag disponerar cirka 1000 kvm till en låg hyra, kommer att få en mera marknadsmässig hyra. Denna skulle vi i någon mån kunna kompensera genom att minska ytan. Frågan är då vad man skulle kunna avvara utan att museets verksamhet förändras och våra inkomster minskar.

Ett museum behöver ha förråd och verkstäder för att fungera. Vårt bibliotek är också en omistlig del av museets funktion. Det enda, som man skulle kunna skära bort utan att påverka själva museiverksamheten är det musikrum, som vi övertog den 1 januari 2021. Det skulle beröra alla de orkestrar som övar där men inte själva verksamheten på museet.

Kanske vore det då smartare att se om det finns några sätt att stärka vår löpande ekonomi. Våra inkomster är idag medlemsavgifterna från våra cirka 600 medlemmar som idag täcker hyran av lokalerna men som riskerar att inte göra det om hyran höjs. Vi har intäkter våra besökare samt av försäljning av olika apparater som vi fått liksom av radiorör. Dessutom har vi intäkter varje år från filmbolag som behöver hyra apparater från olika tidevarv för inspelningar av filmer och TV-program liksom från uthyrning av lokaler för olika möten och aktiviteter.

Skulle man minska lokalytan drastiskt skulle detta påverka Radiomuseets funktion kraftigt så kanske vore det då bättre att i stället koncentrera sig på att finna olika vägar för att öka museets intäkter.

Vi på Radiomuseet vill gärna höra dina synpunkter så skriv och delge oss dina tankar om detta! De är mycket välkomna!

Lars Lindskog

Radiomuseet behöver dig!

Här på Radiomuseet finns massvis med intressanta uppgifter som bara väntar på att någon ska komma och utföra dem!

Jag vet att vi medlemmar i Radiohistoriska Föreningen i Västsverige i allmänhet inte ha något fritidssysselsättningsproblem, men ändå undrar jag om någon kan ta något extra jobb, några dagar om året, eller kanske regelbundet. Och här kommer en lista över lediga platser, i kunskapskravsordning.

Smörgåsnissar

Förr i tiden hade vi Birger som fixade smörgåsar till medlemsmöten, sedan tog Lennart och Jeanette Nilsson över. Det har fungerat, men nu märker vi att det är svårt att kombinera smörgåsbredning med övriga förberedelser inför möten, särskilt nu när vi har Zoommöten och inte endast samling i Hugo Hammarsal. Kan du tänka dig att komma kl. 10 fyra gånger om året och antigen fixa smörgåsar eller hjälpa Jeanette? Hör av dig till Jeanette, jeanette62373@gmail.com.

Museivärd

Att vara museivärd är roligt. Man är två, så det finns alltid någon att prata med, och oftast kommer besökare, som man kan prata med också. Visst borde man ha intresse för radio, men det har vi alla! Man behöver inte vara ett snille på det, man lär sig oerhört mycket av värden som dela passet, och inte minst av kunniga besökare. Man måste kunna hantera betalning via Swish och kort, men allt sådant lär man sig kvickt. Vi sätter alltid nya värdar ihop med erfarna, så ni klarar er! Kom med! Vissa värdar gör typ 4 gånger om året, andra uppemot 20. Jag gör 12 gånger, alltså en varje månad. Kära medlemmar, visst kan några av er åta sig att komma in på lördag eller söndag några gånger om året! Hör av dig till mig, jeanette62373@gmail.com.

Guider

Vi behöver fler som guider. Här är kunskapskravet högre, är man guide bör man kunna svara på en del frågor. Har man ett långvarigt intresse för radio bör man ändå kunna tänka sig guida! Följ med en erfaren guide ett par gånger, så bekantar ni med de frågor som brukar dyka upp, och se hur vi hanterar besöksgrupper. Intresserad? Hör av dig till Lars Lindskog lars@lalind.se.

Radiatorer

Ingvar Lund arbetar med elektronrör. Vi har mängder av rör, det kommer ofta gåvor av nya och begagnade rör, och ofta beställningar som ska plockas för vidareändning till beställaren. Ingvar behöver hjälp! Är du en som vet en hel del om rör, eller vet lite och vill lära dig mer? I så fall, hör av dig och kom in och jobba i vårt rörförråd med Ingvar, som oftast är på plats på onsdagar 12 – 19. Du behöver inte komma varje onsdag, och det går att arbeta andra dagar också om det passar bättre. Anmäl dig till info@radiomuseet.se.

Radioreparatör

Vi får bättre priser för fungerande radioapparater än för apparater med okänt status. Men då måste någon kolla apparaten och reparera om den inte fungerar. Vi har fina, välutrustade verkstäder som för närvarande är underutnyttjade. Kan du fixa radio eller TV eller grammofoner? Kom in och arbeta med alla dessa fina apparater som vi får i okänt skick. Kom när du kan! Du är så välkommen! Kontaktperson Lars Lindskog, lars@lalind.se.

Jeanette Nilsson, ordförande

Radiostiftelsen

Stiftelsen för forskning och utbildning inom radio- och teletekniken och dess historia

Söker du stipendium för projekt eller forskning inom radio- och telehistoria?

Radiostiftelsen hjälper dig genom att årligen dela ut stipendier med ändamål att främja forskning, utbildning, information och annan förmedling av kunskap om radio- och teletekniken och dess historia. Stipendierna är avsedda att finansiera hela eller delar av projekt inom stiftelsens verksamhetsområde.

Ansökningar skickas senast 31 januari 2022 till info@radiostiftelsen.se

All information om årets utlysning finns på: www.radiostiftelsen.se

P-regler för platser med laddstolpar

I GöteborgPosten den 4 november informerar man om vilka regler Göteborg Parkering tillämpar när det gäller parkering av sin bil på parkeringsplatser med laddstolpar. Har man en vanlig bil så får man normalt parkera vid platser med laddstolpar såvida inte denna skylt är uppsatt. Om den gör det så betyder det att platserna är reserverade för enbart elbilar.

Coronaläget i Västra Götaland

För att bedöma risken för att smittas av covid-19 kan statistik över antalet coronapatienter i intensivvård på IVA-avdelningarna vara av värde. Den siffran oroar oss fortfarande.

<https://www.vgregion.se/covid-19-corona/statistik-covid-19-i-vastra-gotaland/>

Antal personer som är vaccinerade i Sverige:

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/utbrott/aktuella-utbrott/covid-19/statistik-och-analyser/statistik-over-registrerade-vaccinationer-covid-19/>

Sevärda youtubefilmer från Radiomuseet

Genom åren har det tillkommit en rad med sevärda youtubefilmer från Radiomuseet, som Viktor Ohlsson har lagt in lätt åtkomliga från vår hemsida eller direkt via denna länk:

<https://wordpress.radiomuseet.se/youtubefilmer-om-radiomuseet-i-goteborg/>

Där återfinns dessa filmer:

Marigolds jazz sextett spelar i juni 2021

Trion Firas bör spelar folkmusik tillsammans med uppläsning av Mirja Burlin i april 2021

Elisabeths Gårdbäck's föredrag om Heddy Lamarr 8 mars 2021

Besök på Bokmässan i september 2019

Radiomuseet får besök av Mats Gunnarsson SM7BUA med två vänner från Falköping i oktober 2018

Spansk filmare om Radiomuseet och Lindholmen från juli 2018

Åke Kjellins pedagogiska föredrag om radion och dess utveckling av Sofia Granfeldt från 2018

Yuriy Novostavskiy proffsiga rundvandring med kameran på Radiomuseet från augusti 2017

ESR, Film från Experimenterande svenska radioamatörers årsmöte på museet juni 2013

Gothia Big Bands konsert i april 2013

Mastresning på taket i mars 2011

Dessutom finner man där Sveriges första färgfilm från Bofors tagen år 1940

Rundvandring på Radiomuseet

En verkligt professionellt gjord film skapad av journalisten Yuriy Novostavskiy från Ukraina i augusti 2017 under ett besök på Radiomuseet.

Yuriy Novostavskiy
yuriy@novostavskiy.kiev.ua

Elements of radio servicing

Masse Andersson tipsar här oss om en bok vid namn Elements of radio servicing från 1947 som kan laddas ned utan kostnad. I den beskriver Marcus Levy funktionen hos en AM-radio med elektronrör och hur en sådan kan repareras. Boken är på engelska.

Här är några recensioner från USA från oktober 2017:

I wanted to learn how old tube radios & receivers worked and this book explains from the simplest signal sent via transmitter, how the antenna and the receiver & speaker all work together.

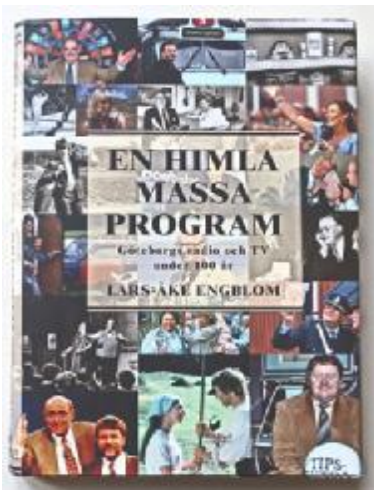
The best written book bar none for learning about tube circuits, starting with superheterodyne radio circuits, explaining how each section works, symptoms and actual repairs (with real illustrations).

I'm an advanced beginner having basic AC/DC knowledge and have looked through many, many more complicated, poorly written books before **finding this gem.**

Don't spend your money on anything else until you read this one first!

<https://worldradiohistory.com/BOOKSHELF-ARH/Serviceing/Elements-Of-Radio-Serviceing-Marcus-Levy-1947.pdf>

Radio och TV från Göteborg

I en spännande och nyutkommen bok skildrar Lars-Åke Engblom Göteborgs Radio och TV under 100 år. Boken som är på 264 sidor berättar om vad som hände inom detta område alltsedan 1920-talet fram till våra dagar och det är verkligen otroligt mycket.

Lars-Åke Engblom har arbetat som journalist och producent vid SR/SVT i Göteborg och var under åren 2002-2010 professor i medie- och kommunikationsvetenskap vid Jönköpings högskola.

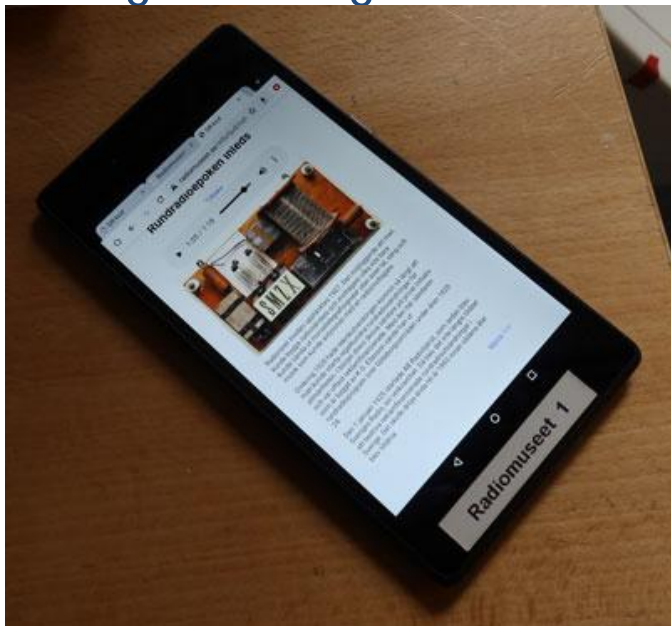
Boken är utgiven av UniversusAcademic Press år 2020. Boken finns att köpa här via Adlibris för 240:-

https://www.adlibris.com/se/bok/en-himla-massa-program-goteborgs-radio-och-tv-under-100-ar-9789187439629?gclid=EAIAIQobChMIhuGHj5nU7AIVQumyCh0moAzvEAQYASABegJQ6vD_BwE

Kalendarium 2021

11/12 Kvartalsmöte
19/3 Årsmöte
20/4 Funktionärsmöte
11/6 Kvartalsmöte

Audioguiden fungerar överallt

Men denna guide finns nu även på Radiomuseets hemsida så via den kan man få samma information om man nu inte har möjlighet att besöka Radiomuseet.

Det har varit möjligt att i ett par års tid låna en Audioguide bestående av en läsplatta och gå runt på museet och lyssna till presentationer från de ansvariga för de olika specialområdena på Radiomuseet.

Man behöver bara läsa av QR-koden en gång när man kommer till museet. Därefter kan man stega sig fram i logisk ordning från rundradion i början av lokalen till mätinstrumenten längst in i museet.

Det går att läsa texten och samtidigt lyssna på en uppläsning av den.

Klicka bara på symbolen Audioguide till höger på första sidan.

Amatörradionyheterna

Amatörradionyheterna är en verkligt informativ hemsida med löpande information om aktuella frågor inom amatörradio och DX-lyssning. Där finner man all aktuell information om vad som är på gång inom området i landet. Hemsidan innehåller även en lång rad med spännande länkar.

Redaktionellt ansvarig är vår medlem Erik Nyberg. Löttorp SM7DZV.

Adressen är:

redaktionen@hamnews.se.

Hemsidan finns här:

<https://www.hamnews.se/>

 Arboga Elektronikhistoriska Förening

Denna förening är värd en stor eloge för att ha skannat in många ovärderliga radiotekniska tidsskrifter från 1920- och 30-talen d.v.s. just den tid då rundradion utvecklades explosionsartat och då även icke tekniska tidningar informerade om hur man själv kunde lösa sitt behov av att kunna lyssna på rundradiosändningar från när och fjärran till en överkomlig kostnad.

<https://www.aef.se/Amatortidningar/Amatortidningar.htm>

Välkommen till Museenytt från Västsverige

Det finns idag en intressant hemsida med museinyheter från Göteborg och Västsverige som man presenterar så här:

Vi arbetar enbart med museinyheter och sidan är ren informationssida vi har inga kommentarsfält eller liknande och kommer heller inte att ha det.

Adress: www.museenytt.se Redaktör **Arne Brorsson** arne.brorsson@live.se

Museibutiken

Bo Carlsson, som är ansvarig för museibutiken på Radiomuseet, finns normalt tillgänglig under eftermiddagar, vardagar. På onsdagar är det öppet 13-17. Andra tider kommer affären bara att kunna öppnas om det finns funktionärer som har tid att vara med.

Bo Carlsson

bo.carlsson@bredband2.com

Telefon: 070-630 75 68

Stenkakor till salu

Våra 78-varvsskivor är sökbara i databasen

Vi lägger inte ut inspelad musik av upphovsrättsliga skäl men den kan avnjutas via vår besöksdator på museet.

Inte bara radioutrustningar och litteratur går att hitta på Radiomuseets hemsida utan även 78-varvsskivor. I har nu registrerat över 1700 78-varvsskivor.

Dessa kan man söka via Radiomuseets hemsida om man klickar på **Sök i databaserna**. Vi säljer de skivor som vi har dubletter av. Vill man veta vilka de är går man in på

http://radiomuseet.se/databas/web/ext/databaser/skivor_till_salu.html

OBS: Vi sänder inte grammofonskivor per post utan dessa måste avhämtas på Radiomuseet.

Viktor Ohlsson

viktor.ohlsson@von.pp.se

Dublettböcker från biblioteket till salu

Det finns en lång rad dublettböcker till salu billigt på Radiomuseets bibliotek. Du återfinner dessa via följande länk:

<http://radiomuseet.se/databas/web/ext/databaser/bocker.html>

Till salu:

9 årgångar av amatörradiotidskriften CQ från åren 1983-1997 säljes för 20:- per årgång eller 100:- för samtliga.

Inbundna årgångar av:

Populär radio 1938-1953

Populär Radio och Television 1954-1956

Radio och Television 1961-1964

Pris 100:- per årgång

Fraktkostnader tillkommer.

Detta kan beställas via info@radiomuseet.se eller direkt från mig.

Lars Quiding

larsq@bahnhof.se

Hjälp med reparationer

031-428652
0706478042

Bernards Radio & Video
Service & Installation av Hemelektronik
Tekniker
Datorservice

Bangatan 62
41464 Göteborg
Majorna
bernards.radio.video@tele2.se
www.bernardsradiovideo.se

Mats Larsson i Väröbacka

Mats Radio & TV Service utanför Varberg. Företaget arbetar med radio och TV-reparationer. Mats beskriver sig själv som envis och noggrann och vill att allt skall fungera.

Det går att kontakta Mats Larsson via telefon **070 351 47 75** eller via e-post: MRTV@tek.com

Electrokit Sweden AB

Elektronikbutik i Malmö, Sverige

Adress: Västkustvägen 7, 211 24 Malmö

Telefon: 040-29 87 60

Grammofonnålar, pickuper och mycket annat

Svalander Audio AB

www.svalander.se

Tema Elektronik

Tema Elektroniks butik är belägen på Nordostpassagen 7 i Göteborg, där har den legat alltsedan starten 1983. Under dessa år har vi levererat elektronikkomponenter och alla typer av tillbehör därtill.

Till oss vänder sig företag, skolor, kommun och privatpersoner både via butiken och per postorder. Idag lagerförs 13500 artiklar och hittar du inte vad du söker är du välkommen att kontakta oss - via våra leverantörer har vi tillgång till ett mycket stort antal produkter.

Tema Elektronik Technica AB, Nordostpassagen 7, 413 11 Göteborg

Telefon 031-428690, Telefax 031-428650

E-post: magnus@temaelektronik.se

Öppettider: vardagar 09:00 – 17.00

Elektrolytkondensatorer mm säljs av

LH Musik & Audio AB

Atlasvägen 55, NACKA

08-718 00 16 Öppet 10-15 vardagar

lhmusik@gmail.com

Kalendarium 2021-22

11/12 Kvartalsmöte

19/3 Årsmöte

20/4 Funktionärsmöte

11/6 Kvartalsmöte

KOM ALDRIG MED OANMÄLDA GÄVOR TILL RADIOMUSEET

Hjälp med mediaöverföringar

Min butik RE*STORED i Spinneriet Lindome har nu ny adress Göteborgsvägen 473 i Kungsbacka. Vi är ombud för Uppsala Bildteknik och kan erbjuda deras tjänsteutbud i Västsverige. Bland Uppsala Bildtekniks kunder finns filmbolag och museum och företaget har fått Bäst i Test av tidningen Ljud & Bild för sin överföring av smalfilm. RE*STORED beräknar pris, hjälper dig till rätt val och transporterar filmerna personligen till och från labbet i Uppsala. Vi överför även videoband, diabilder och ljudband. Företag, föreningar och andra organisationer kan anlita oss för att berätta och visa vad man kan göra med gammal film och varför man inte bör vänta längre. Ta gärna en titt på vår hemsida, ring 0700-928052, e-posta till info@restored.se och besök oss i butiken i Kungsbacka. Den ligger efter Gamla Riksvägen c:a 2 km. från Freeport i riktning mot Lindome. **Sven Östlind**Hemsida: www.restored.se

BGA Videoproduktion

-Ett familjeföretag sedan 1993

bga-fotobutik.se

bga-fotocenter.se

ÖSkriv ut

Sök på BGA Video

Frågor & svar

Om oss

Prislista

Butiker

Kontakta

Nöjda kunder

Framkalla bilder

Smalfilm/Super 8 till DVD/USB

Videoband (VHS) till DVD/USB

Diabilder/fogativ till DVD/USB

Ljudband till CD/USB

Videoband (VHS) till DVD

Låt oss bevara dina bästa minnen

Vi på BGA Videoproduktion AB är experter på att göra om gamla videoband till DVD eller USB-minnen. Varje år vänder sig tusentals familjer till oss för att få hjälp med sina VHS, Hi8 & miniDV. Gör det du också!

Hur du gör för att anlita oss

Vårt motto är att det ska vara enkelt att göra om sina videoband till DVD eller annat digitalt format. Det enda du behöver göra är att ta med dina filmer till vår närmaste butik. På plats i butiken går vi tillsammans med dig igenom allt du behöver veta. Du får alltid ett kostnadsförslag när du lämnar ditt material till oss. -Hitta närmaste butik-

Övanlig bandtyp? Inga problem...

Det spelar ingen roll vad du har för typ av videoband. Vi tar emot (nästan) alla format som har funnits på marknaden.

Exempel på format vi hanterar:

8mm, Betacam SP, Betacam SX, Betamax, Digital8, Digital Betacam, DVCAM, HDV, Hi8, miniDV, MPEG IMX, U-matic, Video8, Video 2000, VHS-C, VHS & S-VHS.

Läs mer...

- Beställningsinformation
- Hi8 till DVD & USB
- Räntefri avbetalning

Frågor?

☎ 010-10 19 160

Vardagar 9 - 18

Lördagar 9 - 15

Vi som svarar på dina frågor

Besök närmaste butik

- Gävle
- Göteborg
- Jönköping
- Malmö

BEVARA DINA MINNEN!

Överför dina äldre ljud- och videospelningar med familj, släkt och vänner till CD eller DVD. Det är ofta en uppskattad present. Vi på Sveriges Ljudmigreringscentrum arbetar med att bevara svenskt kulturarv. Vi hjälper dig gärna att överföra dina inspelningar till CD, DVD eller annat digitalt format för att bevara dem in i framtiden.

PRIS-EXEMPEL 2009

Video till DVD

Har du VHS, VHS-C, SVHS, Hi-8, Video-8 eller filmer i andra format från brollop, dop, skolavslutningar, resor eller andra aktiviteter som du önskar få överförda till DVD?

PRIS FRÅN 100 KRONOR/BAND

Ljudinspelningar till CD

Har du ljudinspelningar på kassetband, rullband, trådd, DAT eller annan äldre teknik som du skulle vilja överföra till CD?

PRIS-EXEMPEL:

KASSETTBAND 60 MIN TILL CD: 120 KRONOR

RULLBAND TILL CD FRÅN 250 KRONOR

Skattlag på grund av ingående material

www.ljudmigrering.se

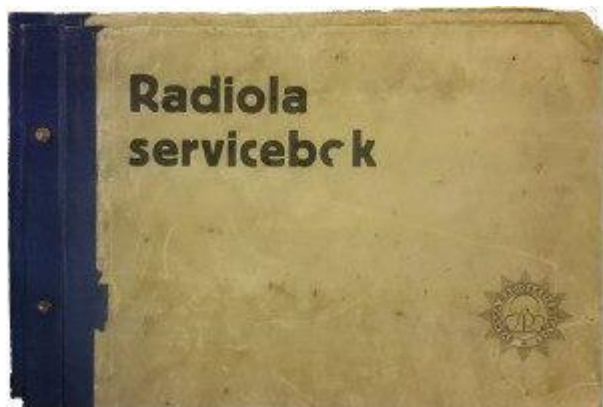

SLC
Sveriges LjudmigreringsCentrum

Severinsvägen 10
232 50 Västerås
0700-928052 - 1447 40
info@ljudmigrering.se - www.ljudmigrering.se

Söker du radioscheman?

Medlemmar hämtar hem inskannade scheman från Radiomuseets hemsida

Serviceinformation från följande tillverkare: Luxor, Radiola, Centrum, Kungs, Aga, Concerton samt fartygsradio är nu inskannade och tillgängliga digitalt. Medlemmar i Radiohistoriska Föreningen i Västsverige har full tillgång till informationen via den interna medlemsidan på: www.radiomuseet.se/medlem
Login hittar Du på ditt medlemskort.
Om du inte är medlem kan du se hur du blir det via länken nedan:

<http://wordpress.radiomuseet.se/medlemsidan/bli-medlem-i-radiohistoriska-foreningen-i-vastsverige/>

Nils Pihlgren / Lars Quiding / Viktor Ohlsson

Antique Radios

Schematics, Pictures – För medlemmar i Radiomuseum.

www.radiomuseum.org

En bra holländsk hemsida

För den som söker ett radioschema till en radio så finns det en site där man kan ladda ned ett sådant utan kostnad. Det enda man behöver göra är att registrera sig. Siten innehåller kanske inte så många svensktillverkade apparater men desto flera från kontinenten. <http://www.radiotechniek.nl/>

Tekniska manualer på Internet Archive

The Internet Archive Manual Library is a collection of manuals, instructions, walkthroughs and datasheets for a massive spectrum of items. **Manuals covering electronic** and mechanical products, instructions on mixing or blending items, and instruction sets for software and computer items are all included.

The Manual Library innehåller 282 277 manualer

<https://archive.org/details/manuals>

Vacuum Tubes Radio Schematics 5,331

https://archive.org/details/Radio_Schematics?&sort=-week&page=2

Erbjudande om begagnade rör

Radiomuseets röförråd har många NOS-rör som ligger i sina originalkartonger. Sedan har vi även många rör utan kartong liggande som är använda. Vi säljer ut dessa i rörsatser till kraftigt reducerade priser. Till dessa priser kommer expeditionsavgift och frakt.

Rörtyp	Listpris	Antal	Summa
AZ1	120	5	150
EAA91 =6AL5	30	5	40
ECC81=12AT7	255	5	100
ECF80	30	5	40
ECF83	55	5	50
ECH84	35	5	40
EF50	45	5	50
EF9	100	5	100
EF80	35	5	30
EF183	30	5	30
EF184	30	5	30
EF91=6AM6	35/40	5	50
EL81	75	5	100
EL90=6AQ5	150	5	100
EL91=6AM5	35	5	50
5Y3GT	80	5	100
6AK5=EF95	35	5	50
6AU6=EF94	30/40	5	40
6H6 metall	35	5	40
6J6=ECC91	45/50	5	50
6V6 metall	170	5	150
6V6 GT	265	5	200
807	200	4	100
813	300	4	150

Ingvar Lund och Mattias Engström

Följ Radiomuseet på Facebook

Jeanette Nilsson och Matts Brunnegård är våra två mycket aktiva redaktörer för Radiomuseets facebookside. Deras inlägg kommer nu även direkt in på Radiomuseets hemsida och kan därigenom nå ändå fler läsare.

Jeanette och Matts kan vi nå här:

Jeanette Nilsson
jeanette62373@hotmail.com

Matts Brunnegård
gjutaren26@gmail.com

Länk till Facebook:

<https://www.facebook.com/Radiomuseet-136495834874/>

Följ Radiomuseet på instagram

Sandra Petersson ansvarar för Radiomuseets instagramkonto. Har du någon bild till vårt konto så sänd den gärna med en kommentar till mig.

Sandra Petersson

myran73@outlook.com

Länk till instagramkontot

https://www.instagram.com/radiomuseet_goteborg/

Nyheter från Radiomuseet

Deadline för januarinumret nr 156 är fredagen den 17 december 2021.

Välkommen med bilder, kommentarer och inlägg till Nyheter från Radiomuseet!
Vidarebefordra gärna Nyheter från Radiomuseet till vänner och bekanta.

Sök tidigare nummer av Nyheter från Radiomuseet:

<http://radiomuseet.se/medlem/nyhetsbrev>

Lars Lindskog

lars@lalind.se

Audionen

Audionen utkommer med fyra nummer per år och distribueras via e-post i pdf-format på samma sätt som Nyheter från Radiomuseet till samtliga medlemmar som inte speciellt begärt att få Audionen i pappersformat. Detta kan man göra genom att sända ett meddelande till info@radiomuseet.se. De medlemmar som saknar e-postadress får automatiskt Audionen i pappersformat hem till sin brevlåda.
Deadline för Audionen nr 1 / 2022 är tisdagen den 1 februari.

Sven Persson (Telefon: 070 583 78 06)

sven.sm6ahu@telia.com

